

kunne have en ødelæggende indflydelse på sagen – set ud fra anklagemyndighedens og forurettedes synsvinkel – idet forsvareren i forskellige sammenhænge vil kunne påberåbe sig, at den forurettedes kendskab til tiltaltes forklaring gør værdien af forurettedes forklaring tvivlsom. Flertallet peger endvidere på, at det for sagens videre forløb er af helt afgørende betydning, at politiafhøringen af forurettede kan afsluttes, uden at hun kender sigtedes forklaring. Hertil kommer, at der kan være et diskretionshensyn at tage til andre vidner, der har afgivet forklaring til politiet. Flertallet stiller sig tvivlende overfor, om bistandsadvokaten vil være tjent med at få oplysninger, der ikke må videregives til klienten, og betvivler endvidere, at bistandsadvokaten ved først at opnå fuld aktindsigt ved tiltalerejsningen skulle være afskåret fra at yde den fornødne bistand.

Justitsministeriet er enig i, at der ikke bør gennemføres ændrede regler vedrørende aktindsigt som foreslået af mindretallet, og lovforslaget er derfor udformet i overensstemmelse hermed.

3. Dørlukning m.v.

3.1. I overensstemmelse med grundlovens § 65, hvorefter der i retsplejen i videst muligt omfang skal gennemføres offentlighed, er det i retsplejelovens § 29, stk. 1, fastsat, at retsmøder er offentlige.

Det fremhæves af udvalget, at hovedhensynet bag reglen om offentlighed i retsplejen må antages at være ønsket om, at offentlighedens, herunder pressens adgang til at overvære sagerne skal sikre sigtede eller tiltalte en fair behandling i retten.

Heroverfor står hensynet til den forurettede, som i visse tilfælde kan begrunde større eller mindre indskrænkninger i adgangen til at overvære en sag. Dette giver sig også udslag i retsplejeloven, som indeholder forskellige undtagelser til hovedreglen om offentlighed. I henhold til retsplejelovens § 29, stk. 4, nr. 1, kan retten således i straffesager beslutte, at dørene skal lukkes, når særegne omstændigheder giver grund til at antage, at nogen ellers vil blive tilføjet »en uforholdsmæssig krænkelse«.

En beslutning om dørlukning betyder, at der samtidig er referatforbud, idet offentlig gengivelse af, hvad der er sket i et lukket retsmøde, i medfør af retsplejelovens § 31, stk. 2, er forbudt.

Dørlukning er derfor et mere indgribende skridt end referatforbud, og i overensstemmelse hermed er det i retsplejelovens § 29, stk. 5, fastsat, at det bør iagttages, at der ikke træffes beslutning om dørlukning, hvor det skønnes tilstrækkeligt med et referatforbud.

Rigsadvokaten har i meddelelse 2/1977 fra februar 1977 instrueret politi og anklagemyndighed om, at anklageren i sager om alvorlig seksualkriminalitet

over for retten under det første retsmøde i sagen og påny ved domsforhandlingens begyndelse skal rejse spørgsmålet om dørlukning og referatforbud af hensyn til forurettede, når der er grundlag herfor.

Det er udvalgsmedlemmernes erfaring (betænkningen side 66), at en begæring fra den forurettede i en voldtægtssag om dørlukning for så vidt angår hendes egen forklaring i praksis i almindelighed imødekommes. Under den øvrige del af domsforhandlingen forekommer der derimod ikke at være nogen fast praksis for dørlukning af hensyn til forurettede. Heller ikke for så vidt angår referatforbud af hensyn til forurettede, er der efter udvalgets erfaring nogen fast praksis med hensyn til, om begæring fremsættes og imødekommes.

Udvalget har overvejet (betænkningen side 82–84), om forurettede bør have *krav* på dørlukning, når hun selv skal afgive forklaring.

Fordelen ved en sådan regel er efter udvalgets opfattelse, at forurettede på forhånd kan være sikker på, at hun ikke udsættes for at skulle afgive forklaring i retten om intime forhold under tilstedeværelse af helt uvedkommende tilhørere. Denne vished burde efter udvalgets mening medføre, at forurettede vil være fri for at bekymre sig herom i forbindelse med overvejelserne af, om hun skal indgive anmeldelse, forudsat selvfølgelig, at hun er bekendt med denne ret eller gøres bekendt hermed.

Udvalget finder på denne baggrund, at hensynet til offentligheden, herunder pressen (og dermed tiltaltes retssikkerhed), bør vige over for hensynet til forurettede i de sager, som er opregnet i retsplejelovens § 741 a, stk. 1, på grund af disse sagers specielle karakter (voldtægt, blodskam m.v.).

Udvalget foreslår derfor en ny bestemmelse i retsplejelovens § 29, stk. 6, hvorved forurettede får en ubetinget ret til at kræve dørlukning under sin egen forklaring. I de tilfælde, hvor forurettede ikke begærer dørlukning, bør retsformanden efter udvalgets opfattelse rejse spørgsmålet.

Justitsministeriet kan på baggrund af de af udvalget fremhævede særlige – herunder psykologiske – hensyn til forurettede i denne afgrænsede sagsgruppe tiltræde udvalgets forslag, selv om dette indebærer en fravigelse fra det almindelige princip om, at det er retten, som leder processen under hensyntagen til alle involverede parter retssikkerhed.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed, jf. § 1, nr. 1.

3.2. Efter bestemmelsen i retsplejelovens § 848, stk. 1, kan retsformanden bestemme, at tiltalte skal forlade retssalen, mens et vidne eller en medtiltalt afhøres. Beslutningen forudsætter, at »særegne grunde« taler